

४१४/५३३

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४१४/५३३ (४९४)

ग्रंथ नाम डॉ. गंगाधर आरव्यान

विषय क० पुराणे

जगवी

३१

अख्यान

(१)

॥ श्री गणेशाय नमः ॥ श्री महागणाधीपते नमः ॥ श्री स
॥ रस्वपीये नमः ॥ श्री गरुडपेये नमः ॥ श्री कुलदेवताये
॥ नमः ॥ उर्वोसीचा उधारती ॥ बंदुगणेशासुरस्व
॥ ती ॥ कुलदेवता महा नमः वंमस्तौ ॥ सद्गुरुचे चेर
॥ एगीवीनंती ॥ जे जे नमः पती दाये का ॥ १ ॥ मरथी
॥ सौरसु ॥ कथ ॥ सौगो पारा गुराचा व्यासु ॥ तेमी जाकु
॥ तवाणी आयासु ॥ कीचीत वंदे नो ॥ २ ॥ हे मंगोळा
॥ ते सौ स्फुट ॥ नाना आळंकार हे जाकुत ॥ परंतु पादो
॥ ही स्तेत ॥ श्री नवची पेनांही ॥ ३ ॥ ते उची स्तोतर

(2)

॥ व्यासमुणीचें ॥ कींचीत बंदेन आइना नवाचे ॥ ज
॥ रिहोरिल तुस्मा ओतीयांचे ॥ क्रुपेचें आवदा णम
॥ जवरि ॥ ४ ॥ तुस्मासुंत ओतीयांचा मी पठियेता ॥
॥ तुमचे करुठे वीला माझे माथा ॥ तुमचे त्रसादे
॥ कथा ॥ आभंगा त्रीती साहिल ॥ ५ ॥ ब्रह्मा हा
॥ साप्पारहा णा सजने माजये ॥ भरथ श्रवण करिता
॥ होये ॥ वेदां पायु णु सांगतां होये ॥ तेची कथेंचा
॥ बीस्तारु ॥ ६ ॥ भारथीरावो त्रस्थे करि ॥ तैसी
॥ चक्रथाचालो बीस्तारि ॥ तेने भारथलेक वेस्व

१

१

जोगवी

(2A)

पद्ये

॥ री ॥ प्रथम जहाल बहू साजे ॥ ७ ॥ उवें सी सारि
॥ स्वा मक्त ॥ तथा सी तो रिले जगनात ॥ मक्ता सा
॥ टी श्री आनंत ॥ आवर धरिता पै सा ला ॥ ८ ॥
॥ उवें सी आसता आमर पुव नी ॥ कर्म आले ठ
॥ को नी ॥ तीची या सुंदर वाची कर नी ॥ प्रती व
॥ थक ती स जाली ॥ ९ ॥ आपी मान चढी ला शरि
॥ रि ॥ तो ना आवे छ श्री शरि ॥ ते था सुवी स्तारि ॥
॥ सावधाने परि सावी ॥ १० ॥ उवें सी चा हो लि
॥ ना हो ॥ हा ठु नी कळीले रषी केश ॥ उपावर ची ला

(3)

॥ तयासे ॥ जो वीचीस आगमा ॥ ११ ॥ रूपे जीती
॥ लीं ईद्रायेणी ॥ वीच्यात रिंयाधी कसारजेरू
॥ ॥ ॥ तोची आमा नंती चेमनी ॥ तेने आमी मो
॥ न्ये मस्त जाली ॥ १२ ॥ येकरु गवेदी ब्रासंठा ॥ तो
॥ आयांत लक्ष्मी ही ॥ पंरतुयाचे आचरु ॥
॥ हारि हार पणसर्वे ॥ १३ ॥ गत बोले जाया सुते ॥ प
॥ रितो नरोडिक मळाकांत ॥ त्यास हि देणे पुर्ण भरित ॥
॥ आणी रुधरणे उर्वरी ॥ १४ ॥ लवकोणे ये केकाळी ॥ दे
॥ वचाली लेवन स्थळी ॥ तो वीप्र तेवेळी ॥ आवचीता

(3A)

॥ ची भेटला ॥ १५ ॥ तयासी लगती रसी केसी ॥ तुको
 ॥ णगा आहेसी ॥ काजा हा लासी वनवासी ॥ ते संपुर्ण
 ॥ सागावे ॥ १६ ॥ तोणे आपले वर्तमान ॥ केले देवासीनी
 ॥ वेदन ॥ घालो नीया लोटागण ॥ वधा जुंकी उभा देला ॥
 ॥ १७ ॥ कुपेने वोळला श्री ललि ॥ कुरटे वीला वी प्रासिदि ॥
 ॥ तुज दीधली सुंदरी ॥ गर्वसी श्वर्गीची ॥ १८ ॥ तयेसी आ
 ॥ पीले पुरंधरा ॥ लाकरावा तिला उधारा ॥ तव वी प्रबोलीला
 ॥ उतरा ॥ उधार लान मज नाहि ॥ १९ ॥ आत्यान वोळला
 ॥ नारायेण ॥ त्यास उपदेसी लेशान ॥ लोजाला लान सं
 ॥ पन ॥ प्रेमाने दे करुनी ॥ २० ॥ श्वन्यामा जी उर्वसी सी ॥

(५)

॥ जा उनी सांगीत तसी केली ॥ जे वी प्रये इल तु स्या मंदी राख
॥ सी ॥ सांची शेवा करावी ॥ २५ ॥ तो चेतु स्या प्रतार ॥ आ
॥ उगीतु साकरिल उधार ॥ सांचे होते उधार ॥ दीव्ये देहे पा
॥ वसी ॥ २२ ॥ जागी जाली गजं वजुनी ॥ इचक पैसला
॥ आंत कणी ॥ शरिर कांवे चळचळुनी ॥ उड्डे गमनी
॥ बंदु स्याळे ॥ २३ ॥ इके उड्डे जाले ॥ इवनी जधामासी
॥ गेलें ॥ वीच ही चाली लो ॥ वरदाने वळें उतरेसी ॥ २४ ॥
॥ उदया पासुनी आस्तमानें ॥ सांगीले घोर आरन्ये ॥ ये
॥ कावट वझात की येउन ॥ शुधार्थी शिषे ने पै कंले ॥ २५ ॥
॥ तव कपोता आणी कपोती ॥ चारा आणी ला पीलमात्र

३

(५५)

॥ ति ॥ गति तयासी नसीवती ॥ नीडू सा आतीता वाचुनी ॥ १६ ॥
 ॥ पीली स्तुति माता पीतयासी ॥ भोजन च्यावे आतीता
 ॥ सी ॥ तीजा उनीयां वीजां पासी ॥ भोजनासी उटवी
 ॥ ती ॥ १७ ॥ कांही केल्याने तो नवोले ॥ तवां पाखराचे
 ॥ जीउ दुस्तीत बाले ॥ तसे चेरि रणुचंदीले ॥ काळी
 ॥ पड्यो यानी ॥ १८ ॥ स्तुति आता जी माहावीरा ॥ आ
 ॥ स्त्रीसी माशाण का नकरा ॥ तमचे मनीच्या वीचारा ॥
 ॥ जाणो तेल प्यासी ॥ १९ ॥ तुझा सीजि माहे आतरते ॥
 ॥ ता आसी करुनी जात ॥ तुझी उद्योनी साबचीत ॥ भो
 ॥ जनेक सवें येकाळी ॥ २० ॥ हेवचन आर्कौनी ॥ २१ ॥

(5)

॥ सीवोलीला प्रतीवचनी ॥ जरिमज्जाल आमरभु
॥ वनी ॥ तरिस्वीकारिन आनंता ॥ ३१ ॥ ते पक्षीदे
॥ वाचे आवतारे ॥ यानी मान्येकेले उतरे ॥ मग भो
॥ जनाचा पणोर ॥ सावकास मारीला ॥ ३२ ॥ भो
॥ जने करुनी येयास ॥ नीत्रजाला सावचीत ॥ वेसो
॥ नसाचा पक्षांत ॥ अमरावती पेंगला ॥ ३३ ॥ पक्षी
॥ गोवीला माकेसी ॥ चीतीला चयावे आपना पांसी ॥
॥ ऐसा करुनी नीश्रयासी ॥ आपण मंदीरात चाली
॥ ला ॥ ३४ ॥ मंदीराबाहेर जेदेसी ॥ उभा ठेला द्वारा
॥ पासी ॥ तेथील ती आशेवकनीसी ॥ आपुला वृता

जागवी

आने

(5A)

॥ त नीये दी ला ॥ ३१ ॥ यानी जा उ नी मंदी रासी ॥ सा
॥ गीत लेष्वा पुलै स्वामी नीसी ॥ अवन हो ता च शब्द
॥ सी ॥ ता काळ पुछे चाली ली ॥ ३२ ॥ आधी च उर्वो
॥ चे र प ॥ रुपे जी की ले सा नु ज्यो मु प ॥ जे से का दी
॥ पावळी ला वी ले दी ॥ नै स्व र प त य न्चे ॥ ३३ ॥
॥ ते रे र वी ली या नी ज्ञाने ॥ ती ने घात ली लो टा गणे ॥
॥ करे कर धरु न ॥ मंदी रा जा त तो ने ला ॥ ३४ ॥ शो उषो
॥ उप ज्जारि कर नी पूजा ॥ मने च की बै स वी ला डी ज
॥ राजा ॥ गंधा शे ता ने व द्ये जो जा ॥ परमानंद पै क ला ॥
॥ ३५ ॥ व रे ज्यो आळं कार मु रा ठो ॥ कंठी सुत्र कंटा म रा ठो ॥

(6)

॥ श्रवणीमगदीरुना पुरणो ॥ करिकं कंठा समपीली ॥ ४० ॥
॥ स्वप्ने आस्ते वतनी ॥ भोगदीधलातया लागनी ॥ ४१ ॥
॥ सा आनुं क्रमवती दीनी ॥ चालवीली पेजाली ॥ ४२ ॥
॥ ऐसे गेले बहूदी वस ॥ तव सीस पांचा रिलें रडसके
॥ सु ॥ नृपे करविला सवकास ॥ लेणो आमरशालो
॥ शला ॥ ४३ ॥ दानं यं वडदी तजाला ॥ तवां रचने
॥ त्रें सीके वरि गेला ॥ तणार दली जवरी को पला ॥ को
॥ धें बोलील आपोतरे ॥ ४४ ॥ ऐसे गर्वतु सें आंवी ॥
॥ तरितु सीका होये सर्वांगी ॥ सीधुमार्जि जाउनी वेगी ॥
॥ त्रये सीयो जन वाळवें ॥ ४५ ॥ आपदस्वोनी कयी

डागावी

(६५)

आमं

॥ॐ॥ शरिर जालें कपाये मांन ॥ मग घालुनी यां लोय
॥ गण ॥ उद्याप नचनं मागीले ॥ म्हा ॥ को पत जुनी व
॥ देसची जीवने ॥ तजु वरि पोल फास्कर की ॥ ते का
॥ लीतु से उधरण ॥ होईल सोनी ज्ञाता ॥ म्हा ॥ मग ते थु
॥ नीया नीया नीया लें ॥ नव धी त जती जाली ॥ म्हण
॥ झुजा मनी जे रिवाले ॥ शरिर आपुले त काळी ॥ म्हण
॥ नीचे पुसत येसी ॥ दुस्मात कां वो मांन सी ॥ ती ठोस क
॥ कत या सी ॥ बल मान नी वेदीले ॥ म्हा ॥ या ठोस बो रवी
॥ लें त ये सी ॥ सगळीं मी आहें बो तु से पा सी ॥ फल या व का
॥ रेतु सी या शरि दा सी ॥ उपचार करि ने पे जाणा ॥ म्हा ॥

(७)

॥ मंगस्ये पाक करतु ॥ दोघसारिलें मोजन ॥ मन्त्रच
॥ कीकेले शयेन ॥ तवंचैतन्ये नीघोनी गेलें ॥ ९० ॥ मो
॥ गावया आ पबंधन ॥ जान गेलानी घोन ॥ जेत
॥ केले शयेन ॥ मन्त्रचकारि पेडो ॥ ९१ ॥ तीचा जा
॥ ता काण ॥ ते पुरिच साही नीचेतम ॥ सर्व व्यापा
॥ दुराहुन ॥ जेतो पीती जली ॥ ९२ ॥ ते पाहुनी तो
॥ बास्यो ॥ लंगाती करि राखो ॥ मंग पुर्वील ज्ञान
॥ स्मरोन ॥ नीघता जाला ते काळी ॥ ९३ ॥ नगरद्वारा
॥ जवळी आला ॥ तो पशु मनी स्मरिला ॥ तो मनो
॥ वेग आला ॥ मीळनी जाली शेघाची ॥ ९४ ॥ मंग

जगदी

आन

(७१)

॥ स्याचे पड्डी बैसला ॥ मंम उकावती उतरला ॥ ते धुनी
॥ या चालीला ॥ सीधुती रथा कुनी ॥ १५ ॥ ते धेंज उनी
॥ तो ब्यास पा ॥ करि द्या दंडा खंडी चा शालोदन ॥ संपु
॥ उमि छया सफोजन ॥ चालीत सत्रती दीनी ॥ १६ ॥
॥ कोठ्या रा कोठी मासे ॥ वनी ही मझी ती आनासे ॥
॥ यांच्या उपकारा वेन ॥ पकसे ॥ व्हावें संपाती ये
॥ कमेका ॥ १७ ॥ ऐसे कीले कादी वसी ॥ झोन जाले
॥ याम छासी ॥ मग जा उनी तया पासि ॥ काये वदते
॥ पै जादले ॥ १८ ॥ चाचा जाली सासी ॥ ते संपाती रे
॥ राया पहियेसी ॥ काये इछातु से मानसी ॥ ते आसा

(४)

॥ सीसा गोवं ॥ १९ ॥ दी पातरिची वस्तु ॥ तु जे उरु सयजा
॥ जातु ॥ तु सें दरिद्र वीछे नंतु ॥ आसी करु शेण आ
॥ धी ॥ २० ॥ तो सें जे सा मद्यासी ॥ जरि त्रस न जाला हो आ
॥ हासी ॥ तरि समुद्रा ती ली ये ना जे सी ले सी ॥ शोधुनी
॥ बाहेर आनावी ॥ २१ ॥ मया दी पातरिचे मासे ॥ चाली
॥ ले समुद्र शोधनासे ॥ झणजे र्विती सी ले से ॥ शोधुनी वा
॥ हीर आनली ॥ २२ ॥ जका शाला गता सुयचि ॥ उधार
॥ जाला सी ले चा ॥ तें देखे नीची घाचा ॥ मनोदया आ
॥ नंदला ॥ २३ ॥ तेथुनी वी जनी घाला ॥ पडील्या वट वृक्षा
॥ तळी आला ॥ तेथुनी या पक्षाशी आनीला ॥ आमर

एमकी

आन

(8A)

॥ वती सपरियेसा ॥ ६० ॥ भेटी जाली उवोसीची ॥ आन
॥ दली नगरितयाची ॥ शेवा करु लागली कीचाची ॥ ये
॥ कचीले परिसा ॥ ६१ ॥ मग की तेक दीवसावरि ॥ वी
॥ चचठलामगतोगोपुरि ॥ तेथें होती नीशान भेरि ॥
॥ तीची मजनापें केली ॥ ६२ ॥ तपेरिची ध्वनी ॥ पडी
॥ ली इद्राचें कानी ॥ उवोसी जाली असे मनी ॥ आम
॥ रनाथें जाणीतलें ॥ ६३ ॥ ताच उवोसी दचकली मनी ॥
॥ वाजीनली भेरिची ध्वनी ॥ आता इद्राची ये भुवनी ॥
॥ मजसी जाणें लागें ॥ ६४ ॥ आरी ककाये हो र्लिगती ॥
॥ तेन कळेगा कंम जापती ॥ येग दायापाची नीगती ॥

(१)

॥ आंणीक काये हो लि गती ॥ ६९ ॥ ओसी का प्रीता चीता ॥
॥ तबेंदुत आला आव चीता ॥ चला हो उवें सी आता ॥
॥ तुसांसी पुरंधरे पाचारिले ॥ ७० ॥ मग सर्व श्री गार कर
॥ नी ॥ पैटी जाली राजा वं नी ॥ इंदिरा या जो हार नी ॥
॥ नये स्थानी उभी टेली ॥ ७१ ॥ इंदु हां पोतयां सी ॥ नये
॥ करि हो उवें सी ॥ जेने सुख हो ये मना सी ॥ ऐशिस मा
॥ संतोश वावी ॥ ७२ ॥ मग या जगदंग वाजी नल ॥ था
॥ था थै थै शङ्ख जाला ॥ नयरंग मा जला ॥ ते पो संतोश
॥ ला आ मं रेंद्रु ॥ ७३ ॥ पुनरपीदानं देते समई ॥ इरी सी का
॥ रवट वृष्टा वर पउली पांई ॥ ते पो संता पला दे ही ॥

उगावी

आ।न

(११)

॥सुदृशनेनेतेकांकी॥७४॥ ओसीगवीयितावकी॥
॥वटवृक्षेहोईमुमंडकी॥वारायोजेनेवृक्षपाकी॥
॥प्रतीदीनीवाठावे॥७५॥ आपेंपरमंकरीजाली॥च
॥रणावरिलोळनीघातली॥उआपयावाहेकांकी॥
॥मृणालनीलगातीवदतुवसे॥७६॥ करणाकर
॥नीतोपूरघर॥वैलीलाउआपउतर॥येकेदीवसी
॥तोस॥खंडेकरनीपाडाच॥७७॥याचेउगाळुनीपी
॥ठकरावे॥तेसमुद्रामाजीघालावे॥तरिचतुवरवंदी
॥व्यरेहेपावसी॥७८॥तेधुनीआलीसदनेसी॥व
॥तातेंसंगेद्रीजासी॥करनीनाराकरणेंसी॥चर

(१०)

॥ रा बंदे पे जाली ॥ ७९ ॥ मग ये जुनी शरिर ॥ मुमंडकी
॥ जाली बढतर ॥ या देहासी तो द्वीज वर ॥ स्त्री प्रजा
॥ लापे हो ॥ ८० ॥ जाउनी कोटलानी रता ॥ सांगीतली
॥ यासी आमीन व कथा ॥ या पंचमदीवसी वीघ्नस
॥ बंधा ॥ आले तुमच्या देहासी ॥ ८१ ॥ यकवट वृक्ष
॥ गहन ॥ तुमचे देही उगवत जान ॥ जती दीनी द्वाद
॥ शये जन ॥ बीसा र हो रिलयाचा ॥ ८२ ॥ तेणे
॥ हो देश भंगेल ॥ मग तुलासी कोट वस्ती हो रिल ॥ संपुणे
॥ देश जा रिल ॥ वृष्टात की पे हो ॥ ८३ ॥ आमीन करितीस
॥ कळीका जन ॥ कोनी साणती हे वात आ ज माणे ॥ बोलै

उगकी

आन

(10A)

॥ कोनी द्वादश योजने ॥ बृहदे के सावा उलम ॥ ८४ ॥ तरिया
॥ वीत्रासकरा वेंरक्षणा ॥ आणोवारी की आणा वेंवर्तमा
॥ न ॥ सये पातां च धन ॥ आनया से हो लि ॥ ८५ ॥ कोणी
॥ स्मृता ती हें सये ॥ कोरी स्मृता ती हें आ सये ॥ तंवां वार्ता
॥ चे उनी आले दुत ॥ तया वर वृक्षची ॥ ८६ ॥ ये कगा
॥ माती माती लसुमीसी ॥ माउ उगवला परियेसी ॥ आ
॥ स्तमान वरि द्वादश योजनासी ॥ जाला वी स्तार तया
॥ चा ॥ ८७ ॥ पामे मंगली की ते कन गेरे ॥ हे वीघ्ना आले
॥ नीधारे ॥ यासी उपचार रा ज्ये सरे ॥ केला पाही जेतका
॥ ल ॥ ८८ ॥ मंगल रागे ले या ह्रीं जासी ॥ नीरशानं करा

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com